mulier instituut

Rapport

De beweegcoach

Profiel van de Brede Regeling Combinatiefuncties

Pelle Bronkhorst | Denise Smit | Miriam Ouchou

Mulier Instituut | 2026

De beweegcoach

Profiel van de Brede Regeling Combinatiefuncties

Met ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Mulier Instituut
Pelle Bronkhorst
Denise Smit
Miriam Ouchou

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut
Utrecht, 16 november 2026
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer
U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding: auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.
Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Afkortingen & Begrippen

Afkortingen

BRC	Brede Regeling Combinatiefuncties
Brede SPUK	Brede Specifieke Uitkering
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
SEP	Sociaaleconomische positie

Begrippen

Beweegcoach
Begeleidt mensen die te weinig of niet sporten en bewegen, en creëert indien nodig nieuw aanbod voor deze groep mensen.

Coördinator sport en preventie
Zorgt voor de verbinding tussen thema's en onderdelen binnen de Brede SPUK, gezondheid, sport en bewegen en sociale basis.

Combinatiefunctionaris onderwijs
Versterkt het sport- en beweegaanbod en het cultuuraanbod op en rond scholen.

Clubondersteuner
Dit functieprofiel bestaat uit drie verschillende functies die zich richten op het vitaliseren van sportaanbieders.

Cultuurcoach
Legt lokaal verbindingen in de buurt en wijk en stimuleert zo actieve cultuurparticipatie met culturele initiatieven in welzijn, jongerenwerk en/of school.

Buurtsportcoach
Spin in het web in de wijk, zorgt voor verbinding met andere domeinen en brengt mensen aan het sporten en bewegen in de buurt.

Inhoudsopgave

De beweegcoach

Samenvatting		**5**
1	**Inleiding**	**7**
1.1	Achtergrond	7
1.2	Doelstelling	9
2	**Onderzoeksmethode**	**11**
2.1	Vragenlijst	11
2.2	(Groeps)interviews	12
3	**Doelen**	**14**
3.1	Belangrijkste doelen	14
3.2	Hoe doelen tot stand komen	18
3.3	Doelgroepen en leeftijdsgroepen	19
4	**Werkzaamheden**	**22**
4.1	Rollen beweegcoach	22
4.2	Werkzaamheden per doelgroep	24
5	**Opbrengsten**	**28**
5.1	Resultaten op de doelen	28
5.2	Opbrengsten meten	32
6	**Toekomst**	**35**
6.1	Kansen	35
6.2	Uitdagingen	36
7	**Slotbeschouwing**	**38**
7.1	Meerwaarde beweegcoach	38
7.2	Het profiel beweegcoach	39
7.3	De toekomst van de beweegcoach	39
Bronnen		**42**

Samenvatting

De beweegcoach

Inleiding

In totaal zijn er 607 beweegcoaches (294 fte) actief in 194 gemeenten in Nederland (Bronkhorst et al., 2026). Dit onderzoek biedt inzicht in de doelen, werkzaamheden en opbrengsten van deze functionarissen.

Doelen & werkzaamheden

Beweegcoaches willen voornamelijk bewegen mogelijk maken voor mensen. Ook bieden ze (individuele) begeleiding aan mensen die niet of te weinig bewegen. Daarnaast creëren ze vaak nieuw beweegaanbod en maken ze (nieuwe) verbindingen tussen verschillende gemeentelijke domeinen. Ze zetten zich met name in voor ouderen, mensen met overgewicht en mensen met een beperking.

Beweegcoaches voeren verschillende werkzaamheden uit om hun doelen te bereiken. Ze helpen bijvoorbeeld mensen die een hulpvraag hebben, organiseren beweegactiviteiten, coördineren samenwerkingen en starten nieuwe beweeginitiatieven en samenwerkingen op.

Opbrengsten

Beweegcoaches brengen mensen in beweging door ze door te verwijzen naar aanbod en nieuw aanbod te creëren wanneer passend aanbod nog niet bestaat. Verder hebben ze een belangrijke rol in domeinoverstijgende samenwerkingen, zoals ketenaanpakken vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Slotbeschouwing

Beweegcoaches brengen mensen in beweging die anders niet in beweging zouden komen. De groepen mensen waar zij mee werken, zijn juist de groepen die normaal gesproken achterblijven in beweegdeelname. In de komende jaren komen er naar verwachting alleen maar meer ouderen en mensen met overgewicht bij. Ook blijven de verschillende ketenaanpakken bestaan waar veel beweegcoaches een bijdrage aan leveren. Het is daarom aannemelijk dat beweegcoaches een belangrijke rol blijven spelen in de toekomst.

Veel van de werkzaamheden van beweegcoaches komen overeen met de beschrijving in het profiel. Beweegcoaches werken vaak samen met het zorg- en welzijnsdomein. Wel is het opvallend dat hun rol in ketenaanpakken niet in de profielomschrijving staat.

Daarnaast is de beweegcoach het enige BRC-profiel met een specifieke focus op bewegen. Beweegcoaches zien het onderscheid tussen sport en bewegen zelf meestal niet zo zwart-wit. Zij willen vooral mensen in beweging krijgen, ongeacht of dat via beweeg- of sportactiviteiten gebeurt.

mulier
instituut

Hoofdstuk 1

Inleiding

Dit rapport gaat over het profiel beweegcoach van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). In dit eerste hoofdstuk beschrijven we kort de achtergrond van de BRC en het profiel beweegcoach. Daarnaast leggen we de doelstelling van dit onderzoek uit.

1.1 Achtergrond

De Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026

Sinds 2008 kunnen gemeenten, met cofinanciering van het Rijk, functionarissen inzetten die sport of cultuur combineren met ten minste één andere sector. Zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven (Bronkhorst et al., 2026). In de afgelopen jaren hebben opeenvolgende landelijke regelingen dit mogelijk gemaakt.

Het doel van deze regelingen is om de inwoners van Nederland te motiveren tot deelname aan sport en cultuur. Gemeenten en het Rijk hebben afgesproken dat de Rijksbijdrage van de investering voor functionarissen 40 procent van het totaalbudget is. De overige 60 procent financieren de gemeenten zelf, eventueel samen met gemeentelijke partners.

Op dit moment is de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) 2023-2026 van kracht. Deze regeling loopt tot en met 31 december 2026 en is een addendum van Sportakkoord II[1] (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport et al., 2022). Deze regeling en dit akkoord vallen, samen met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)[2] (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport et al., 2023), onder de Brede SPUK[3] (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2023a).

In de periode 2027-2029 wordt de BRC voortgezet en komen er herziene bestuurlijke afspraken. In die periode komt er een nieuwe SPUK, waaronder de BRC en de SPUK Stimulering Sport[4] worden samengevoegd (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2026).

[1] Het Sportakkoord biedt kaders om tot concrete afspraken te komen voor verbetering van de sport in Nederland.
[2] Het GALA beschrijft hoe in 2040 een gezonde generatie opgroeit in een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk.
[3] De Brede SPUK is een financiële regeling die het voor alle gemeenten mogelijk maakt diverse afspraken uit te voeren. Deze afspraken staan in het Sportakkoord II, het GALA en het Preventieakkoord.
[4] De SPUK Stimulering Sport biedt ondersteuning voor de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties. Het idee achter het samenvoegen van deze regeling en de BRC is dat de link tussen de 'bemensing en infrastructuur' van sport in Nederland duidelijker wordt (Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, 2026).

In de BRC 2023-2026 staan zes functieprofielen:

- de buurtsportcoach;
- de cultuurcoach;
- de combinatiefunctionaris onderwijs;
- de clubontwikkelaar;
- de beweegcoach;
- de coördinator sport en preventie.

In dit rapport verdiepen we ons in het functieprofiel beweegcoach.

Doelstellingen en inzet beweegcoach

Op 31 december 2025 werd in totaal 294 fte (607 personen[5]) aan beweegcoaches ingezet vanuit de BRC, verdeeld over 194 gemeenten (Bronkhorst et al., 2026).[6]

Beweegcoaches dragen bij aan de algemene doelstellingen uit de BRC en hebben de volgende specifieke doelen (Sportindebuurt, z.d.):

- voor meer mensen bewegen mogelijk maken: het gaat hierbij vooral om kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in beweegdeelname;
- sterke aanbieders in bewegen creëren, waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is;
- een sterke verbinding bewerkstelligen tussen bewegen met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden) die bijdragen aan de bovenste twee ambities.

Met deze drie sociaal-maatschappelijke doelstellingen wordt beoogd maatschappelijke impact te creëren, waarbij bewegen wordt ingezet als doel of als middel.

De beweegcoach richt zich op het begeleiden van mensen die niet of weinig bewegen. Daarbij is er een verbinding met de ontwikkelingen binnen en vanuit De Beweegalliantie[7]. Als dit nodig is, ontwikkelt de beweegcoach nieuw beweegaanbod voor deze groep mensen.

De beweegcoach verbindt bewegen aan andere sectoren, zoals sport, beweegaanbieders, welzijn, ouderenzorg, jeugdzorg, gezondheidszorg en gehandicaptenzorg (Sportindebuurt, z.d.).

Meer informatie staat in het volledige functieprofiel van de beweegcoach.

[5] In werkelijkheid valt het aantal personen lager uit, omdat beweegcoaches soms voor meerdere gemeenten werken.
[6] Twee gemeenten vulden de BRC-monitor niet in. Het werkelijke totale aantal fte en personen zou dus iets hoger kunnen liggen.
[7] De Beweegalliantie is een netwerkorganisatie die organisaties, beleidsmakers en lokale uitvoering met elkaar verbindt om bewegen in het dagelijks leven met elkaar te bevorderen.

Inzet beweegcoach lokaal bepaald
Hoewel de BRC landelijke globale richtlijnen geeft voor de inzet van beweegcoaches, worden de exacte keuzes voor de inzet lokaal gemaakt (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2023b). Gemeenten voeren de regie en kunnen de BRC op maat inzetten.

Gebruik functietitel 'beweegcoach'
Sommige gemeenten hebben wel een BRC-functionaris die de taken van een beweegcoach uitvoert (passend bij de beschreven doelen), maar gebruiken een andere functietitel (Wessels & Van Stam, 2025). Soms beschrijven die titels specifiek de doelgroep waar ze mee werken, zoals 'beweegcoach senioren' of 'buurtsportcoach aangepast sporten'. Soms zijn het ook algemenere titels, zoals 'beleidsondersteuner' of soms ook 'buurtsportcoach'.

Verder spraken we verschillende beweegcoaches die 'beweegmakelaar' heten. Die titel is vaak ingegeven door het feit dat deze functionarissen vraag en aanbod op het gebied van bewegen voor een of meerdere doelgroepen bij elkaar brengen.

In dit rapport hanteren we voor alle BRC-functionarissen met de taken van een beweegcoach de term beweegcoach.

1.2 Doelstelling

Om meer te weten te komen over de doelen, werkzaamheden en opbrengsten van de inzet van de BRC-functionarissen, voeren we jaarlijks verdiepend onderzoek uit. We richten ons ieder jaar op twee verschillende BRC-profielen.

In 2026 doen we onderzoek naar de beweegcoach en de coördinator sport en preventie. Zo schetsen we een (beter) beeld van de invulling van deze functieprofielen en maken we resultaten van de BRC inzichtelijk. In de slotbeschouwing reflecteren we op de meerwaarde van de beweegcoach in de samenleving en binnen de BRC.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 gaan we in op de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 3 beschrijven we de doelen waaraan beweegcoaches werken. Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de werkzaamheden. In hoofdstuk 5 brengen we de opbrengsten van de inzet in kaart. In hoofdstuk 6 blikken we vooruit op toekomstige kansen en uitdagingen. We sluiten af met een slotbeschouwing in hoofdstuk 7.

Meer lezen?

- **Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2025**
  Lees meer over de inzet van beweegcoaches en andere BRC-functionarissen in de Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2025.

- **Rapport profiel coördinator sport en preventie**
  Lees meer over de coördinator sport en preventie in het rapport De coördinator sport en preventie (2026).

- **Rapport profiel combinatiefunctionaris onderwijs**
  Lees meer over de combinatiefunctionaris onderwijs in het rapport De combinatiefunctionaris onderwijs (2025).

- **Rapport profiel cultuurcoach**
  Lees meer over de cultuurcoach in het rapport De cultuurcoach (2025).

- **Rapport profiel buurtsportcoach**
  Lees meer over de buurtsportcoach in het rapport De buurtsportcoach (2024).

- **Rapport profiel clubontwikkelaar**
  Lees meer over de clubontwikkelaar in het rapport De clubontwikkelaar (2024).

Hoofdstuk 2

Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we dit onderzoek hebben uitgevoerd. We hebben hiervoor vragenlijsten uitgezet onder beweegcoaches en beleidsmedewerkers sport van gemeenten. Daarnaast hebben we een aantal (groeps)interviews gevoerd met deze professionals.

2.1 Vragenlijst

We hebben vragenlijsten uitgezet onder beweegcoaches en beleidsmedewerkers sport van gemeenten.

Dataverzameling

- **Beweegcoaches**

Voor dit onderzoek hebben we in het voorjaar van 2026 een vragenlijst uitgezet bij het BRC-onderzoekspanel van het Mulier Instituut. In dit panel zitten BRC-functionarissen, waaronder beweegcoaches. Daarnaast hebben we de vragenlijst verspreid via WIJ Buurtsportcoaches, onder de regiocoördinatoren die betrokken zijn bij Uniek Sporten, via LinkedIn en via betrokkenen uit het sociale netwerk van medewerkers van het Mulier Instituut.

De vragen gingen over doelen, werkzaamheden en opbrengsten van het werk van de beweegcoaches die werken binnen de BRC.

De vragenlijst stond van 17 maart tot 14 mei 2026 open. Veertig beweegcoaches hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is dus slechts een klein deel van de hele beroepsgroep (minder dan 10% van alle beweegcoaches, zie hoofdstuk 1). Daarom zijn we voorzichtig met het trekken van conclusies over alle beweegcoaches in Nederland. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden bij het lezen van dit onderzoeksrapport.

- **Beleidsmedewerkers sport van gemeenten**

Daarnaast hebben we voor dit onderzoek een vragenlijst uitgezet onder beleidsmedewerkers sport van gemeenten, via het VSG-panel. De vragen gingen over de doelen, werkzaamheden en resultaten van het werk van de beweegcoach.

De vragenlijst stond open van 2 maart tot 8 april 2026. Beleidsmedewerkers van 192 gemeenten hebben hem ingevuld, waarvan er 122 aangaven dat er een beweegcoach in hun gemeente actief was. In tabel 2.1 staat de verdeling naar gemeentegrootte.

Tabel 2.1
Gemeenten met beweegcoach die onze vragenlijst invulden, naar gemeentegrootte
(in aantallen, n=122)

Gemeentegrootte	Aantal gemeenten
Minder dan 25.000 inwoners	33
25.000-75.000 inwoners	65
75.000 inwoners of meer	24

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), VSG-gemeentepanel, maart/april 2026.

Analyse

De resultaten uit de verschillende vragenlijsten hebben we geanalyseerd in SPSS. We rapporteren beschrijvende statistieken.

BRC-monitor

Aanvullend op de informatie uit de panelpeilingen presenteren we data uit de BRC-monitor 2025 (Bronkhorst et al., 2026). Deze monitor is gebaseerd op een vragenlijst die beleidsmedewerkers van alle Nederlandse gemeenten hebben ingevuld. De monitor gebruiken we om algemene landelijke cijfers te presenteren, bijvoorbeeld over doelgroepen waar beweegcoaches zich voor inzetten.

2.2 (Groeps)interviews

Dataverzameling

Om het algemene beeld uit het panelonderzoek te verdiepen, hebben we in het voorjaar van 2026 (groeps)interviews gehouden met beweegcoaches en beleidsmedewerkers sport van gemeenten.

De interviews hadden een semigestructureerd kader. Dat betekent dat we ze voerden aan de hand van een vooraf vastgestelde leidraad met onderwerpen en vragen, maar dat er wel ruimte was om in te gaan op aanvullende onderwerpen die tijdens het gesprek aan de orde kwamen (Boeije, 2012).

- **Beweegcoaches**

In april 2026 hebben we groepsinterviews gehouden met twaalf beweegcoaches uit twaalf verschillende gemeenten. Niet alle geïnterviewde functionarissen hanteren zelf de titel beweegcoach. Daarom zijn we tijdens de werving uitgegaan van BRC-functionarissen die zich herkennen in de taakomschrijving van de beweegcoach.

In de interviews lag de focus op de doelen, werkzaamheden en opbrengsten van de inzet van beweegcoaches. Ook vroegen we welke toekomstige kansen en uitdagingen zij zien voor het profiel beweegcoach.

- **Beleidsmedewerkers sport**

Verder hebben we interviews gehouden met drie beleidsmedewerkers sport, uit drie verschillende gemeenten. Daarin besteedden we vooral aandacht aan de (beleids)doelstellingen die bepalend zijn voor de inzet van beweegcoaches. Aanvullend hebben we één manager van een sportserviceorganisatie gesproken over de werkzaamheden van de beweegcoach.

In tabel 2.2 geven we een overzicht van het aantal beweegcoaches en beleidsmedewerkers sport waarmee we interviews hebben gehouden, uitgesplitst naar gemeentegrootte.

Tabel 2.2
Geïnterviewde beweegcoaches en beleidsmedewerkers, naar gemeentegrootte
(in aantallen)

	Beweegcoaches (n=12)	Beleidsmedewerkers (n=3)
Minder dan 25.000 inwoners	2	
25.000-75.000 inwoners	5	1
75.000 inwoners of meer	5	2

Bron: Mulier Instituut, (Groeps)interviews met beweegcoaches en beleidsmedewerkers, voorjaar 2026.

Thematische inhoudsanalyse

Tijdens de interviews namen we het gesprek op met een voice-recorder. De gesprekken met beweegcoaches werkten we uit tot een transcript. Op basis van de transcripten hebben we een thematische inhoudsanalyse uitgevoerd.

Alle transcripten hebben we gecodeerd aan de hand van een codeboom. De thema's in deze codeboom gaven een verdeling aan op hoofdlijnen, zoals de doelen, werkzaamheden en opbrengsten van beweegcoaches. De onderliggende codes, zoals 'nieuw aanbod creëren', 'individuele hulpvragen' en 'ketenaanpakken', gaven vervolgens een concretere weergave van ieder thema.

De interviews met beleidsmedewerkers hebben we uitgewerkt tot een gespreksverslag. We hebben deze interviews niet volledig gecodeerd, maar wel hoofdthema's vastgesteld in de verslagen.

Rapportage

In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 beschrijven we de bevindingen uit de interviews. Soms ondersteunen we die met citaten van beweegcoaches of beleidsmedewerkers. In sommige gevallen hebben we de citaten bewerkt om ze beter leesbaar te maken. De aanpassingen staan tussen [blokhaken]. Inhoudelijk hebben we geen wijzigingen in de citaten aangebracht.

Hoofdstuk 3

Doelen

In dit hoofdstuk beschrijven we aan welke doelen beweegcoaches werken.

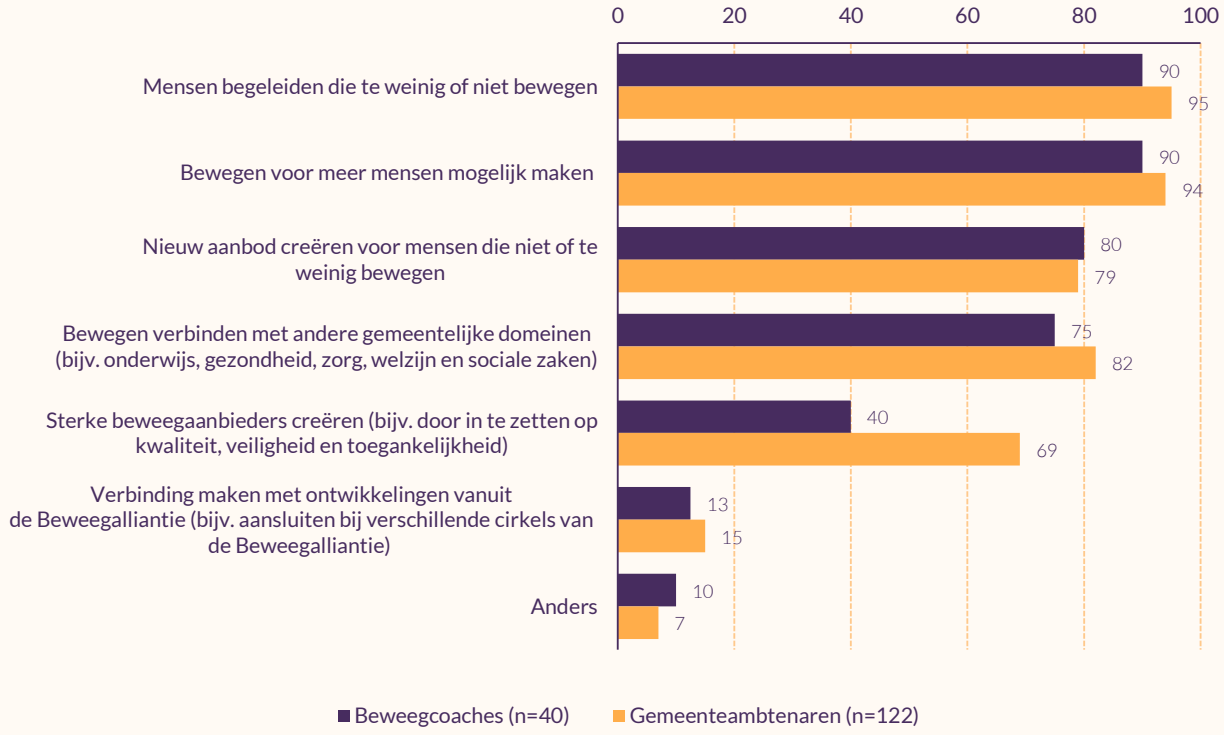
3.1 Belangrijkste doelen

We hebben aan zowel beleidsmedewerkers sport als beweegcoaches zelf gevraagd aan welke beleidsdoelen zij uitvoering geven (figuur 3.1). Deze doelen zijn gebaseerd op de doelen uit het functieprofiel van de beweegcoach.

Figuur 3.1

Doelen waar beweegcoaches aan werken

(in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: BRC-panelpeiling maart/april 2026, VSG-panelpeiling maart/april 2026.

Hoofddoelen

De meeste beweegcoaches werken aan alle drie de hoofddoelen (zie inleiding; figuur 3.1). Veruit de meesten werken aan 'mensen begeleiden die te weinig bewegen' en 'bewegen voor meer mensen mogelijk maken'. Daarnaast werken de meeste beweegcoaches aan het creëren van nieuw aanbod voor mensen die niet of te weinig bewegen en het verbinden van het beweegdomein met andere domeinen.

Verschil antwoorden gemeenten en beweegcoaches

De percentages liggen bij de beleidsmedewerkers sport vaak hoger dan bij de beweegcoaches zelf. Dat er verschil bestaat is logisch, omdat er in veel gemeenten meerdere beweegcoaches werken. Niet elke beweegcoach hoeft dus aan elk doel van de gemeente te werken.

Zo zien we een relatief groot verschil bij het doel 'sterke beweegaanbieders creëren'. Daarbij geeft 69 procent van de beleidsmedewerkers sport aan dat beweegcoaches daaraan werkt, terwijl 40 procent van de beweegcoaches aangeeft daaraan te werken. Dat komt mogelijk doordat het een relatief specialistische taak is, waardoor sommige beweegcoaches hier wel mee bezig zijn en andere niet.

Sporten en bewegen mogelijk maken

Alle beweegcoaches die we interviewden, werken aan het doel om sporten en bewegen mogelijk te maken. Beweegcoaches geven aan dit doel als overkoepelend te zien voor andere, specifiekere doelen zoals nieuw aanbod creëren en domeinen verbinden. Dat zijn immers voorwaarden om sporten en bewegen mogelijk te maken.

Veel beweegcoaches geven aan te werken aan dit doel vanuit een intrinsieke motivatie. Een beweegcoach legt uit:

> ***'En de intrinsieke motivatie ligt er echt voornamelijk in dat ik eigenlijk iedereen het geluk wil laten ervaren van wat bewegen met je lichaam kan doen. En ook voor de mensen die de afstand hebben tot het beweegaanbod.'***

Beweegcoaches zijn zelf overtuigd van de meerwaarde van sporten en bewegen en willen daarom zoveel mogelijk mensen daarvan laten genieten. Zo zegt een beweegcoach:

> ***'En ik zie gewoon heel erg dat bewegen, dat doet ook heel veel op mentaal vlak. Als ik zie hoe dankbaar soms mensen zijn, dan denk ik: [ik] heb je eigenlijk alleen maar begeleid naar sport. Maar hoe ontzettend blij ze zijn, want ze hebben een leuke groep gevonden, ze zijn lekker bezig, ze zijn weer blij. Dat vind ik zelf het allerleukste van mijn werk.'***

Nieuw aanbod creëren

Beweegcoaches die we interviewden, noemen dat het aanpassen van aanbod aan de behoeften van de mensen waar zij zich op richten een van hun belangrijkste doelen is. Vaak werken beweegcoaches met mensen die minder mogelijkheden hebben om te sporten en bewegen. Zij kunnen niet altijd zomaar aansluiten bij regulier aanbod, omdat ze daar belemmeringen bij ervaren (bijv. financieel, sociaal of vanwege fysieke toegankelijkheid).

Beweegcoaches zetten vaak nieuw aanbod op voor doelgroepen waar geen aanbod voor is. Als zij dit zelf organiseren, is hun doel vaak om dit aanbod weer uit handen te geven en te borgen bij een andere partij. Zo organiseert een beweegcoach een wandelclub voor ouderen:

> ***'Ja, we proberen zoveel mogelijk dat anderen dit op kunnen pakken. Dat ik het wel in het begin opzet. Dus vaak heb ik in die wandelgroepen het begin ook wel meegelopen. Maar dat op een gegeven moment wel vrijwilligers of een externe partij dit kan overnemen, zodat ik vervolgens weer wat anders kan gaan organiseren, oppakken.'***

Ook is het eigen aanbod van beweegcoaches vaak bedoeld om mensen uiteindelijk door te verwijzen naar een sportaanbieder, zoals een sportvereniging of een fitnesscentrum. Daarom stellen veel beweegcoaches zich ook ten doel om in goed contact te staan met sport- en beweegaanbieders in de gemeente. En om goed te weten welke activiteiten ze aanbieden. Daarover zegt een beweegcoach:

> ***'Wat ik dan heel erg probeer is, als ik dan weet dat een sportvereniging het biedt, om daar gewoon een hele warme lijn mee te houden en dan daarnaar door te verwijzen.'***

Nieuwe verbindingen leggen

Beweegcoaches spelen een belangrijke rol bij het verbinden van verschillende domeinen om zo sport- en beweegaanbod te faciliteren, zo benoemen ook de beweegcoaches die we interviewden.

- **Verbindingen met het zorg- en gezondheidsdomein**

Beweegcoaches verbinden bewegen met de zorgsector. Die verbindingen worden sterker door de betrokkenheid van beweegcoaches bij verschillende ketenaanpakken, zoals Valpreventie, de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) en Kind naar Gezonder Gewicht.

Ketenaanpakken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Een ketenaanpak is een samenwerkingsverband waarin verschillende partners samenwerken om risicogroepen te signaleren en interventies te bieden. Het GALA benoemt vijf ketenaanpakken die in gemeenten worden ingericht: Kansrijke Start, Aanpak overgewicht en obesitas kinderen[8], GLI, Sociaal verwijzen en Valpreventie. (RIVM, 2026)

[8] Kind naar Gezonder Gewicht is de praktische vertaling van de ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen uit het GALA (RIVM, 2026).

Gemeenten werken met deze ketenaanpakken omdat ze benoemd staan in akkoorden zoals het GALA en het Integraal Zorg Akkoord. Beleidsmedewerkers sport die we spraken, geven aan dat doelen voor beweegcoaches en de samenwerking met het zorgdomein daarom ook in dit soort akkoorden staan opgenomen.

Door de rol die beweegcoaches spelen in die ketenaanpakken, ontstaan domeinoverstijgende verbindingen. Bijvoorbeeld met fysiotherapeuten, huisartsen en diëtisten. Zo zegt een beweegcoach:

> ***'Dit jaar gaan we ook starten met een nieuwe pilot voor kinderen met matig tot licht overgewicht. Waarbij we […] gaan kijken hoe wij hen een soort leefstijlomslag kunnen gaan laten maken. Ouders zijn daar ook bij betrokken, er wordt een kinderfysio bij betrokken, er wordt een kinderdiëtist bij betrokken.'***

Dit citaat laat zien hoe beweegcoaches samenwerkingen met zorgpartijen zoeken om zo tot een integrale werkwijze te kunnen komen. In hoofdstuk 4 gaan we in op hoe die rol en betrokkenheid van beweegcoaches bij deze ketenaanpakken er precies uitziet.

- **Verbindingen met sport- en beweegaanbieders**

Uiteindelijk draait een groot deel van de doelen van beweegcoaches om mensen doorverwijzen naar sport- en beweegaanbod. Sport- en beweegaanbieders zijn daarom een belangrijke samenwerkingspartner.

Beweegcoaches doen hun best om in goed contact te staan met sport- en beweegaanbieders en willen weten welke aanbieder welk aanbod heeft. Zodat ze mensen door kunnen verwijzen naar de sport- en beweegaanbieder met aanbod dat bij hen past.

- **Verbindingen met het onderwijs**

Beweegcoaches zien scholen als belangrijke partners om kinderen te bereiken die nog niet bewegen. Doel daarbij is dan vaak om kinderen die nog niet sporten door te verwijzen naar sportaanbod.

Sommige van de ketenaanpakken uit het GALA richten zich specifiek op kinderen, zoals 'Kind naar Gezonder Gewicht'. In dat geval zijn scholen ook een samenwerkingspartner voor de beweegcoaches.

- **Regionale verbindingen**

In onze interviews kwam regionale samenwerking met name aan bod wanneer het ging over sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking.[9] Samenwerking over gemeentegrenzen heen is vaak nodig, omdat mensen met verschillende beperkingen verschillende soorten aanbod nodig hebben. Daardoor is de doelgroep klein en gefragmenteerd. Een beweegcoach licht dit toe:

> ***'Ik denk dat dat ook heel belangrijk is voor het passend sporten. Je doelgroep zit gewoon regionaal, die vijver is lokaal veel te klein om uit te vissen. En daarom moet je ook niet in elke plaats iets specifieks op gaan zetten.'***

Door regionale samenwerking proberen gemeenten voldoende deelnemers en middelen samenbrengen om passend sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking mogelijk te maken. Ook beleidsmedewerkers sport geven aan dat de ***'markt'*** voor aanbod voor mensen met een beperking gewoon te klein is.

3.2 Hoe doelen tot stand komen

Doelen in beleidsplannen

De doelen waar beweegcoaches aan werken, staan vaak ergens in beleidstukken opgeschreven. Bijvoorbeeld in de lokale sport- en beweegnota, het lokale sportakkoord of het lokale zorg- en preventieakkoord. Beleidsmedewerkers sport geven aan dat de overkoepelende doelen van beweegcoaches benoemd worden in sport- en beweegbeleid. Soms zonder dat de beweegcoaches daarin expliciet genoemd worden.

Verschillende beweegcoaches werken voor een organisatie die een subsidierelatie heeft met de gemeente. Zij geven aan dat er vaak een plan is dat bij de subsidieaanvraag hoort. De ene gemeente vraagt daarbij om een uitgewerkt plan met doelen, doelgroep, werkwijze en beoogde resultaten. Terwijl voor een andere een beknopt werkplan met doelgroep en globale opdrachtomschrijving volstaat.

Eigen invulling

De meeste beweegcoaches die we spraken, geven aan dat zij vanuit de gemeente weinig concrete doelen meekrijgen waar ze aan moeten werken. Een voorbeeld van een doel is 'meer mensen laten bewegen'. Hoe ze dit doel concretiseren, is vaak aan de beweegcoach zelf. Hierdoor krijgen beweegcoaches veel ruimte om zelf te bepalen hoe ze hun werkzaamheden vormgeven.

Er zijn ook beweegcoaches die vertellen dat er helemaal geen doelen op papier staan waar zij aan werken. Zo zegt een beweegcoach:

[9] In Nederland bestaan de aangepast-sportenregio's. Dat zijn de gemeentelijke samenwerkingsverbanden voor aangepast sporten. In 2025 waren er veertig van deze regionale samenwerkingsverbanden.

'En niet echt van die specifieke doelen dat je echt een bepaald percentage of getal wil halen per se. […] Eigenlijk is het in de brede zin gewoon sport stimuleren onder onze inwoners.'

Vraaggestuurd werken

Doordat er weinig concrete doelen zijn geformuleerd, hebben beweegcoaches relatief veel ruimte om zelf prioriteiten te stellen in hun werkzaamheden. Deze vrijheid stelt hen in staat vraaggestuurd te werken en in te spelen op wat volgens hen nodig is binnen de doelgroep.

Vraaggestuurd werken kan bovendien bijdragen aan de doelen die aan beweegcoaches worden meegegeven, zoals nieuw aanbod creëren. Door goed te luisteren naar de behoeften van de doelgroep kunnen zij aanbod ontwikkelen dat aansluit bij deze behoeften en nog niet binnen het bestaande aanbod beschikbaar is.

Doelen vanuit ketenaanpakken

Soms zijn er wel concrete doelen, bijvoorbeeld binnen de verschillende ketenaanpakken waar beweegcoaches aan werken (GLI, Kind op Gezonder Gewicht, Valpreventie). Deze doelen hebben bijvoorbeeld betrekking op het aantal mensen dat wordt geholpen en het aantal doorverwijzingen naar passend aanbod.

De doelen (en werkzaamheden, zie hoofdstuk 4) zijn er vaak op gericht mensen die deelnemen aan een valpreventietraject of een GLI, (individueel) toe te leiden naar structureel beweegaanbod. Meestal werken de beweegcoaches zelf niet mee in de uitvoering van deze interventies. Ze geven bijvoorbeeld zelf niet de valpreventiecursussen. Wel informeren ze deelnemers over beweegmogelijkheden. Daar zit hun toegevoegde waarde. Dat beamen de beleidsmedewerkers sport die we interviewden.

3.3 Doelgroepen en leeftijdsgroepen

Uit de BRC-monitor 2025 (Bronkhorst et al., 2026) blijkt met welke doelgroepen en leeftijdsgroepen beweegcoaches werken. We lichten ze in deze paragraaf toe.

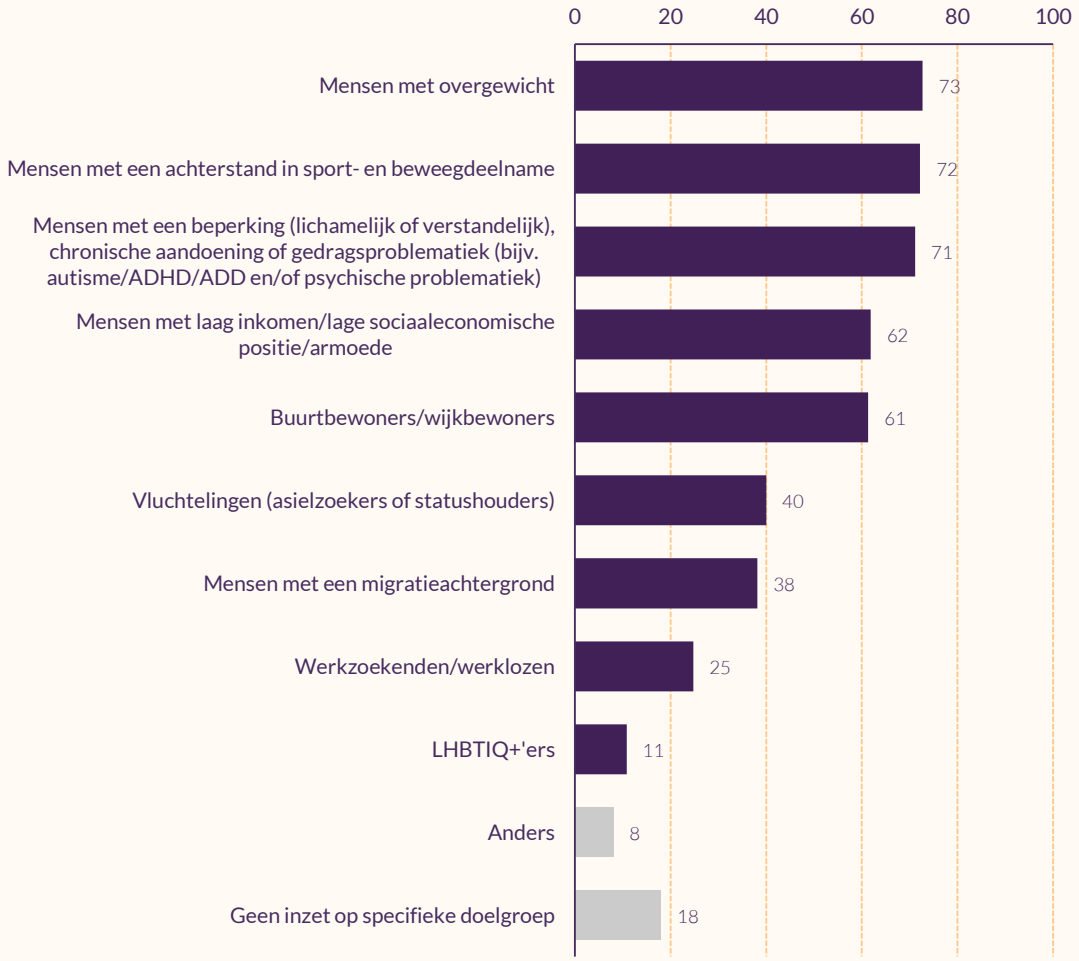
Specifieke doelgroepen

Beweegcoaches werken met veel verschillende doelgroepen. In de meeste gemeenten werken ze met mensen met overgewicht (73%), mensen met een achterstand in sport- en beweegdeelname (72%) en mensen met een beperking (71%, figuur 3.2).

Figuur 3.2

Aandeel gemeenten dat in 2025 beweegcoaches heeft ingezet voor specifieke doelgroepen

(in procenten, n=194, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2025.

Leeftijdsgroepen

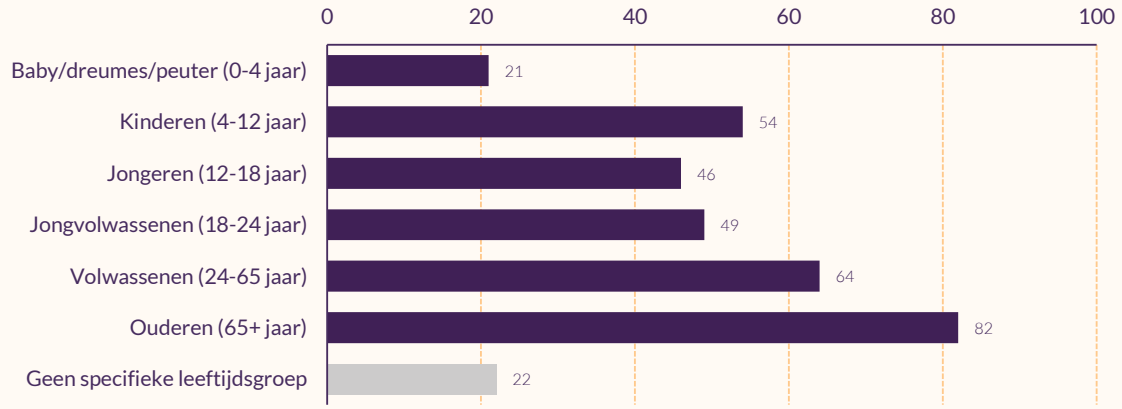
Beweegcoaches werken in meer dan acht op de tien gemeenten met ouderen (82%, figuur 3.3). Daarnaast werken ze in meer dan de helft van de gemeenten met volwassenen (64%) en met kinderen (54%).

Beweegcoaches zetten zich bijvoorbeeld in voor ouderen die een valpreventieprogramma hebben doorlopen. Ze begeleiden deze mensen naar passend sport- en beweegaanbod, zodat ze blijven bewegen en hun valrisico blijvend vermindert. Daarnaast zetten beweegcoaches zich in voor kinderen (met overgewicht) binnen de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht.

Figuur 3.3

Aandeel gemeenten dat beweegcoaches in 2025 heeft ingezet voor specifieke leeftijdsgroepen

(in procenten, n=194, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2025.

Hoofdstuk 4

Werkzaamheden

In dit hoofdstuk beschrijven we de dagelijkse werkzaamheden van beweegcoaches en laten we zien welke rollen ze daar voornamelijk bij vervullen.

4.1 Rollen beweegcoach

De werkzaamheden van beweegcoaches zijn divers. We onderscheiden vier rollen die beweegcoaches aan kunnen nemen:

- een ondersteunende en begeleidende rol;
- een voorbereidende en uitvoerende rol;
- een beleidsmatige en coördinerende rol; en
- een initiërende rol.

Veel beweegcoaches combineren meerdere van deze rollen. We lichten per rol toe hoe de beweegcoaches in ons onderzoek deze invullen.

Ondersteunende en begeleidende rol

De ondersteunende en begeleidende rol van de geïnterviewde beweegcoaches bestaat met name uit het beantwoorden van individuele hulpvragen. Het verschilt enigszins per beweegcoach hoeveel van die hulpvragen ze behandelen, maar alle beweegcoaches die we spraken behandelen in enige mate individuele hulpvragen. Vaak gaat dat om mensen begeleiden naar sportaanbod:

> ***'Een groot deel van mijn tijd hou ik me eigenlijk bezig met het geven van individueel sportadvies. Dus dat is aan inwoners in [naam gemeente] dan specifiek en die komen dan op een bepaalde manier naar mij toe en die hebben dan een vraag over het sportaanbod en dan gaan we samen kijken: op welke manier kunnen we het sportaanbod voor jou in [naam locatie] benutten ofwel aanpassen voor jouw wensen?'***

Vaak zijn er plekken waar mensen langs kunnen komen om vragen te stellen over sport- en beweegaanbod. Zo organiseren beweegcoaches bijvoorbeeld een spreekuur waar mensen langs kunnen komen. Beweegcoaches proberen inwoners te wijzen op hun aanwezigheid en de activiteiten die ze organiseren, bijvoorbeeld via flyers, sociale media en lokale kranten.

Andere hulpvragen gaan bijvoorbeeld over financiële regelingen die mensen kunnen helpen om te gaan sporten. We spraken verschillende beweegcoaches die doorverwijzen naar het Jeugd- of Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

De hulpvragen komen, naast vanuit inwoners zelf, vaak van partijen uit het professionele netwerk waarin de beweegcoaches werken. Bijvoorbeeld vanuit de

zorg of een welzijnspartij. Ook de beleidsmedewerkers sport die we spraken, onderschrijven dat het een belangrijke taak is van de beweegcoaches om individuele begeleiding te geven aan inwoners.

Voorbereidende en uitvoerende rol

Beweegcoaches nemen een voorbereidende en uitvoerende rol aan wanneer het gaat om het organiseren en uitvoeren van beweegactiviteiten. Ze organiseren zelf geregeld beweegactiviteiten. Bijvoorbeeld wandelclubjes of zwemactiviteiten voor mensen met een visuele beperking.

Veel beweegcoaches geven aan dit liever niet structureel te doen, omdat dit veel tijd kost. Liever hebben ze dat een vrijwilliger of sportaanbieder het aanbod op een gegeven moment overneemt.

Ook zijn beweegcoaches af en toe betrokken bij de organisatie van evenementen. Bijvoorbeeld voor schoolkinderen, of activiteiten in de wijken die ze organiseren samen met welzijns- en zorgpartijen.

Beleidsmatige en coördinerende rol

De beleidsmatige en coördinerende rol van beweegcoaches bestaat uit het coördineren van samenwerkingen en het verbinden van sport en bewegen met andere gemeentelijke domeinen. Beweegcoaches zijn aanwezig bij verschillende overleggen. Bijvoorbeeld wijkteamoverleggen, overleggen met scholen en overleggen met verschillende gemeentelijke domeinen.

Ook brengen beweegcoaches organisaties uit verschillende domeinen samen rondom bewegen. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij een beweegcoach die een coördinerende rol heeft in de ketenaanpak valpreventie:

> ***'Ja, die is dus versterkt door die ketenaanpak valpreventie. Maar daar heb ik dan ook de coördinerende rol in. Dus ik voorzie alle partners van informatie en zij weten: als er iets met dat onderwerp is, dan kan ik bij haar terecht. En daar weten ze… en die samenwerking die is daardoor goed. Maar ook op andere gebieden weten ze ook vast van: o, als er iets is met bewegen, dan wordt er steeds meer intern ook doorverwezen naar elkaar.'***

Beweegcoaches staan in wisselende mate in contact met beleidsmedewerkers bij de gemeente. Een beweegcoach omschrijft zichzelf bijvoorbeeld als '***de brug tussen uitvoering en beleid'***. Deze beweegcoach stemt vaak af met beleidsmedewerkers over behoeften en wensen vanuit de uitvoering.

Dat is nodig, want verschillende keren horen we iets als: ***'Op beleidsniveau, daar spreken ze ook echt niet altijd de taal van de doelgroep'***. Doordat beweegcoaches wel in de uitvoering werken, kunnen zij de belangen en wensen van de doelgroep inzichtelijk maken voor beleidsmakers.

Initiërende rol

Binnen de initiërende rol starten beweegcoaches activiteiten en samenwerkingen die eerder niet bestonden. Wanneer er voor specifieke groepen bijvoorbeeld nog geen beweegaanbod bestaat, kan de beweegcoach zorgen dat er nieuw aanbod komt of bestaand aanbod wordt aangepast aan de behoeften van deze doelgroepen. Zoals eerder beschreven doen zij dat door aanbod zelf te organiseren en dit te borgen bij andere partijen.

Ook initiëren beweegcoaches nieuwe samenwerkingen. Zo zoeken ze geregeld naar nieuwe samenwerkingen met het zorgdomein, omdat dat een belangrijke vindplaats kan zijn voor mensen die baat hebben bij begeleiding vanuit een beweegcoach. Daarom nemen ze bijvoorbeeld het initiatief om in gesprek te gaan met huisartsen in de gemeente waar ze werken:

> ***'We zijn nu heel erg bezig inderdaad met de huisartsen vooral. We willen daar ook een soort spreekuren gaan organiseren. Alleen is dat natuurlijk best wel arbeidsintensief, ook voor ons, maar dat is wel zeker het doel voor 2026 om daar in ieder geval bij één of twee huisartsenpraktijken op een bepaalde basis een soort spreekuur te hebben. Waar mensen dan kunnen komen met vragen en waar wij ze gaan helpen.'***

Ook heeft een beweegcoach zelf een 'beweegloket' opgezet. Doel van dat loket is om duidelijker zichtbaar te zijn voor inwoners die een hulpvraag hebben rondom sport en bewegen. Daarover zegt deze beweegcoach:

> ***'Maar wij hebben wel het doel om zoveel mogelijk senioren ook, of überhaupt zoveel mogelijk inwoners, in beweging te krijgen. En wij merken, dus ik merkte vooral ook wel, dat je toch weinig succes hebt als je alles in groepsverband doet. Omdat het toch wel maatwerk vraagt. Een andere collega was dat met me eens en toen zijn we gewoon in gesprek gegaan met onze werkgever van: "joh, dit lijkt ons heel tof." En hij zei: "ja, ik krijg daar nu geen extra geld voor vanuit de gemeente, maar ik geloof daar eigenlijk ook wel in." Dus dat zijn we eigenlijk gewoon gestart.'***

4.2 Werkzaamheden per doelgroep

Een aantal werkzaamheden is specifiek voor de verschillende groepen mensen waar beweegcoaches mee werken. De groepen mensen die we hieronder beschrijven, komen in figuur 3.2 en figuur 3.3 naar voren als belangrijke doelgroepen. Daarnaast zijn dit de groepen die in de interviews het vaakst naar voren kwamen.

Ouderen

In 82 procent van de gemeenten werken beweegcoaches met ouderen (figuur 3.3). Beweegcoaches zijn vaak het aanspreekpunt voor ouderen die in aangepaste vormen willen sporten en bewegen. Zo zijn zij bijvoorbeeld bereikbaar voor individuele hulpvragen van ouderen over bewegen. Ook worden ouderen met een

beweegvraag soms doorverwezen naar beweegcoaches via zorg- en welzijnsorganisaties.

Verder zijn beweegcoaches betrokken bij het toegankelijker maken van het aanbod voor ouderen. Denk bijvoorbeeld aan het stimuleren van dementievriendelijker beweegaanbod in een gemeente.

- **Valpreventie**

Veel beweegcoaches die wij spraken, hebben een rol binnen de ketenaanpak/interventie valpreventie. Deze interventie heeft als doel ouderen op een verantwoorde manier te leren vallen.

Een belangrijke taak van beweegcoaches binnen de interventie is om ouderen die meedoen aan valpreventieprogramma's, te begeleiden naar beweegaanbod dat bij ze past. Zo worden ze geholpen om te blijven bewegen na het programma. Ook sluiten beweegcoaches met enige regelmaat aan bij deze programma's om de deelnemers van informatie te voorzien rondom sporten en bewegen.

De beweegcoaches die wij spraken, geven niet zelf de cursussen, maar hebben dus wel een belangrijke taak bij de toeleiding naar structurele (sport- en) beweegdeelname van ouderen die mee hebben gedaan aan een valpreventieprogramma. Als ouderen blijven bewegen, is de kans groter dat hun valrisico blijvend daalt. Daarover zegt een beweegcoach:

> ***'En als mensen zo'n heel traject hebben doorlopen van valpreventie, dan sluiten we bij de laatste bijeenkomsten in de rol van buurtsportcoach nog een keer aan. Bij de laatste cursusdag. Om mensen aan te geven van: dit is het einde van de cursus. Maar ook een begin van structureel zelf aan de gang. Maar dat is ook niet voor nu alleen nog maar eigenlijk informatief. We hebben geen tijd en ruimte op dit moment om die mensen aan de hand te pakken. En pas los te laten als ze dan daadwerkelijk ergens zitten. Dus het is meer mensen motiveren, stimuleren om het te doen.'***

Daarnaast spelen beweegcoaches een rol bij het bereiken van ouderen die baat kunnen hebben bij deelname aan een valpreventiecursus. Zo heeft een beweegcoach die we spraken contact met huisartsen over welke patiënten profijt kunnen hebben van deelname aan een cursus. En gaat een andere actief in gesprek met seniorenverenigingen. Ook zeggen verschillende beweegcoaches in contact te staan met fysiotherapeuten.

Kinderen

In meer dan de helft van de gemeenten (54%, figuur 3.3) werken beweegcoaches met kinderen. Een aantal beweegcoaches die we spraken, werkt ook met deze doelgroep. Zo nemen ze motorische scans af bij kinderen om hun motorische vaardigheden in beeld te brengen. Over het algemeen ligt de focus op kinderen die nog niet sporten en bewegen.

Beweegcoaches brengen daarbij ook partijen als huisartsen, fysiotherapeuten en scholen met elkaar in contact. Bijvoorbeeld binnen ketenaanpakken waar beweegcoaches een bijdrage aan leveren. Zo werkt een beweegcoach met de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht en spraken we verschillende beweegcoaches die de GLI ook voor kinderen aanbieden. Deze ketenaanpak richt zich op het tegengaan van overgewicht.

Ten slotte spraken we beweegcoaches die activiteiten organiseren voor kinderen. Bijvoorbeeld schoolsportdagen waarbij kinderen kennis kunnen maken met het lokale sportaanbod.

Mensen met een beperking

In 71 procent van de gemeenten werken beweegcoaches met mensen met een beperking (figuur 3.2). Sommige beweegcoaches begeleiden mensen met een beperking bij vragen over sport en bewegen. Vaak gaat het om het vinden van passend sport- en beweegaanbod dat aansluit bij iemands interesses en mogelijkheden. Dat kan ook gaan om aanbod buiten de eigen gemeentegrenzen.

Daarnaast ondersteunen beweegcoaches bij praktische belemmeringen, zoals vervoersproblemen of het aanvragen van financiële ondersteuning en sporthulpmiddelen. Over de aanpak bij vervoersproblemen zegt een beweegcoach:

> ***'Waar wij met de lokale vervoerder om tafel zijn gaan zitten, maar ook met diegene vanuit de mobiliteit vanuit de gemeente om te kijken: oké, hoe kunnen we hierin aanpassingen proberen te doorvoeren? Waar kunnen we eerst gaan testen? Toen zijn we eigenlijk in de contracten gedoken van: oké, hoe ziet dat er precies uit? En waar kunnen wij nog iets gaan proberen?'***

Beweegcoaches kijken per persoon wat er nodig is om drempels weg te nemen en deelname aan structureel sport- en beweegaanbod mogelijk te maken. Hoewel de nadruk meestal ligt op begeleiden naar bestaand aanbod, voeren beweegcoaches soms ook zelf activiteiten uit. Ze verzorgen dan bijvoorbeeld kennismakingslessen op scholen voor speciaal onderwijs.

Om passend aanbod te creëren voor mensen met een beperking, werken beweegcoaches vaak samen met scholen voor speciaal onderwijs, revalidatiecentra, fysiotherapeuten en dagbestedingslocaties. Ook helpen ze sportaanbieders vanuit hun expertise om hun aanbod aan te passen aan de behoeften van mensen met een beperking. Zo helpen ze bijvoorbeeld om zwemlessen voor mensen met een visuele beperking of prikkelarm aanbod voor mensen met een autismespectrumstoornis (ASS) mogelijk te maken.

Daarnaast werken sommige beweegcoaches samen met landelijke initiatieven, zoals het platform Uniek Sporten. Zij houden dan het lokale aangepaste sport- en beweegaanbod actueel en zijn contactpersoon voor bewoners uit hun gemeente.

Mensen met overgewicht

In 73 procent van de gemeenten zetten beweegcoaches zich in voor mensen met overgewicht (figuur 3.2). Zo zetten ze bijvoorbeeld wandelclubjes op en hebben ze contact met zorgaanbieders die de GLI aanbieden. Ze sluiten dan bijvoorbeeld aan bij de groepen om deelnemers te ondersteunen bij het vinden van geschikt sport- en beweegaanbod. Hierover zegt een beweegcoach:

> ***'En dat [de GLI] is natuurlijk een heel mooi proces waarbij mensen zes maanden onder begeleiding van de fysiotherapeut gaan bewegen. […] Want ik denk dat deze doelgroep echt nog meer ondersteuning kan hebben, omdat het echt ook op een stukje gedragsverandering zit. Dus vanuit die hoedanigheid sluiten we bij die groepen ook aan. Om onze rol als beweegmakerlaar toe te lichten, maar ook vooral de vraag te stellen aan zo'n GLI-deelnemer van: wat heb je dan nodig?'***

Ook binnen andere programma's die zich richten op mensen met overgewicht, betrekken beweegcoaches vaak professionals uit de zorgsector. Diëtisten noemen ze bijvoorbeeld vaak. Verder werken beweegcoaches zoals eerder benoemd ook met kinderen met overgewicht.

Hoofdstuk 5

Opbrengsten

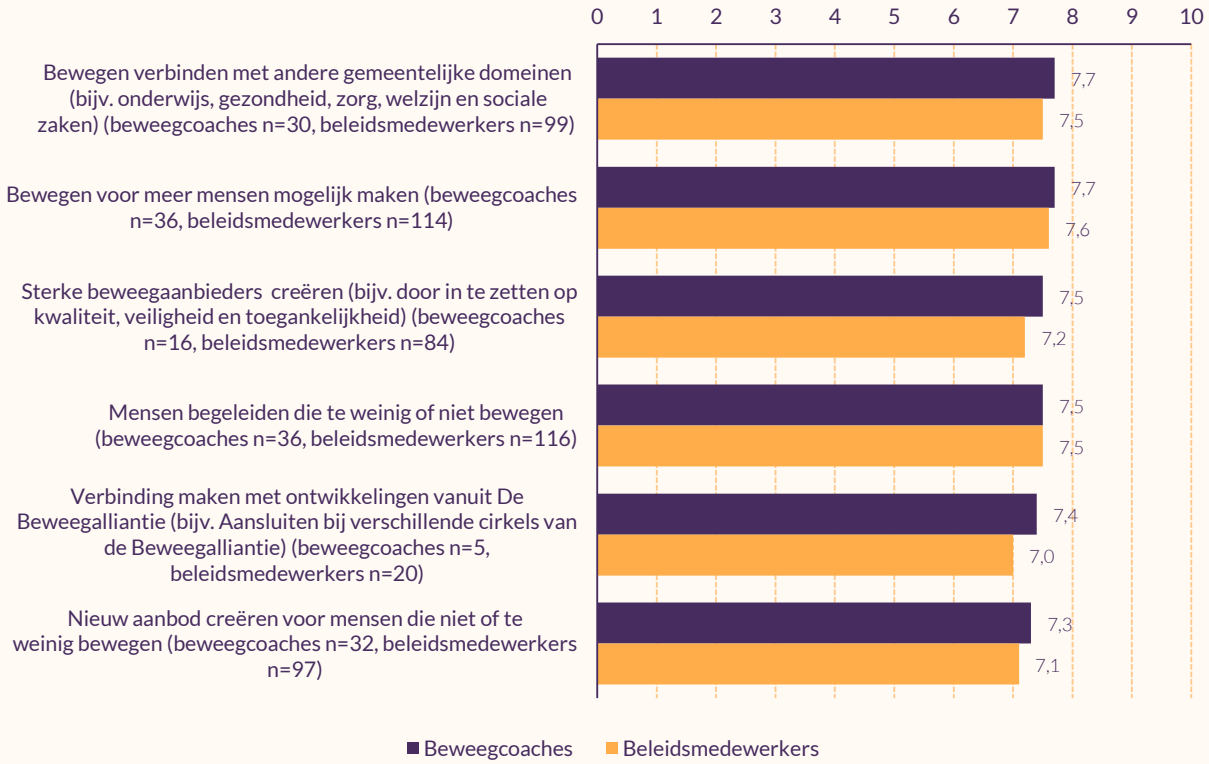
In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten die beweegcoaches hebben geboekt met hun werkzaamheden.

5.1 Resultaten op de doelen

In de vragenlijst vroegen we beweegcoaches en beleidsmedewerkers in hoeverre ze resultaat hebben geboekt op de doelen die we noemden in hoofdstuk 3.

Zowel beweegcoaches als beleidsmedewerkers beoordelen alle doelen met een ruime voldoende. Ze geven gemiddeld een cijfer tussen de 7,0 en 7,7 voor de mate waarin ze de doelen bereiken (figuur 5.1). Er zijn slechts kleine verschillen tussen de cijfers die beweegcoaches zelf geven en de cijfers van beleidsmedewerkers sport.

Figuur 5.1
Gemiddeld cijfer* waarmee beweegcoaches en beleidsmedewerkers de geboekte resultaten op de doelen beoordelen**
(min. 1, max. 10)

Bron: BRC-panelpeiling maart/april 2026, VSG-panelpeiling maart/april 2026.

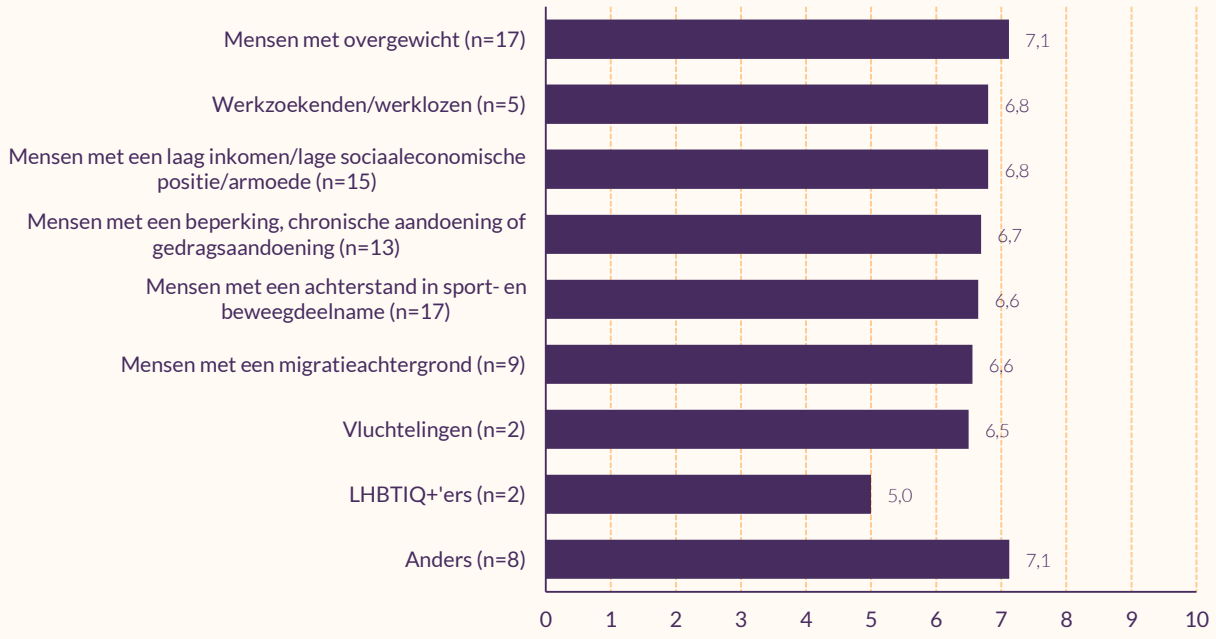
* Respondenten konden een score van minimaal 1 en maximaal 10 geven. 1 is geen resultaat, 10 is doel behaald.

** Let op: het aantal beweegcoaches (40) dat de resultaten heeft beoordeeld met een rapportcijfer, is slechts een klein deel van de totale beroepsgroep. Interpreteer de gemiddelde scores daarom met enige voorzichtigheid.

Beweegcoaches geven het doel 'bewegen voor meer mensen mogelijk maken' gemiddeld een 7,7. Ook het doel 'bewegen verbinden met andere gemeentelijke domeinen' scoort hoog (gemiddeld 7,7). We zien voor deze doelen een grote variëteit aan cijfers: deze variëren tussen de 3 en 10. Bij het doel 'sterke aanbieders creëren' (gemiddeld 7,5) is het verschil kleiner: tussen de 6 en 10.

We vroegen beweegcoaches ook in hoeverre het ze lukt om de mensen te bereiken waar ze zich op richten tijdens hun werk. Meestal weten ze mensen redelijk te bereiken (figuur 5.2). Tegelijkertijd zijn er duidelijke verschillen tussen beweegcoaches in de mate waarin zij deze groepen mensen bereiken. De individuele scores lopen uiteen van (helemaal) niet (3, 4 of 5) tot (heel) goed (9 of 10).

Figuur 5.2
Gemiddeld cijfer* waarmee beweegcoaches beoordelen in hoeverre ze verschillende groepen mensen bereiken**
(min. 1, max. 10)

Bron: BRC-panelpeiling maart/april 2026.

* Respondenten konden een score van minimaal 1 en maximaal 10 geven: 1 is helemaal niet, 5 is redelijk, 10 is heel erg goed.

** Let op: het aantal beweegcoaches (40) dat de resultaten heeft beoordeeld met een rapportcijfer, is slechts een klein deel van de totale beroepsgroep. Interpreteer de gemiddelde scores daarom met enige voorzichtigheid.

Sporten en bewegen mogelijk maken

Beweegcoaches beoordelen de resultaten die zij behalen op het doel 'bewegen voor meer mensen mogelijk maken' redelijk hoog (zie figuur 5.1). Vaak hangen deze ook samen met het doel 'mensen begeleiden die niet of te weinig bewegen'.

Een veelgenoemde opbrengst is inwoners (blijvend) in beweging krijgen. Dit doen beweegcoaches met name vanuit een begeleidende rol. Bijvoorbeeld door inwoners te ondersteunen bij hun beweegvraag en ze succesvol bij passend sport- of beweegaanbod te krijgen. Beweegcoaches zien dat dit bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Een beweegcoach geeft aan:

> ***'Het is niet van: ik wil veertig mensen gezien hebben, dat hebben we niet ingevuld, maar ik denk wel echt dat we impact hebben. En als ik naar beweegmaatjes kijk, dan heb ik toch weer een groep mensen die anders thuis had gezeten. En de mensen die we bij het beweegloket hebben gezien, waren ook echt mensen die echt geen idee hadden, en anders ook niets hadden gedaan.'***

De opbrengsten van beweegcoaches blijken vaak ook uit individuele succesverhalen. Zo vertelt een beweegcoach het volgende over een vrouw die zij begeleidde richting deelname aan een beweegactiviteit:

> ***'Ik ben bijvoorbeeld vandaag met een dame geweest die eigenlijk al bij me kwam en dan zegt: "ja, je kan echt niks voor me vinden wat bij me past, want ik kan niks, want ik heb artrose." Ze kwam een beetje negatief binnen. "Jij gaat me vast hard aan het werk zetten, ik moet zeker allemaal oefeningen voor je doen." En ik ben dus vanochtend met haar bij de hydrotherapie in het zwembad geweest, want ze vond het ook spannend om de eerste afspraak te maken. Nou, ze heeft eerst contact gelegd en toen zei ze: "je mag eigenlijk ook wel gaan, hoor." Nou, dan blijf ik nog heel even kijken en dan ga ik haar straks even bellen hoe het gaat.'***

Beweegcoaches vergroten ook hun zichtbaarheid, zodat ze meer inwoners op deze manier kunnen helpen. Door actief aanwezig te zijn in netwerken met andere partijen, maar ook door flyers uit te delen en door te adverteren in lokale kranten. Ze merken dat zowel inwoners als professionals hen daardoor beter weten te vinden met vragen.

Nieuw aanbod creëren

Vanuit een uitvoerende en soms initiërende rol realiseren beweegcoaches opbrengsten binnen het thema 'nieuw aanbod creëren voor mensen die niet of te weinig bewegen'. Indirect kan dit ook bijdragen aan het doel 'sterke beweegaanbieders creëren'. Beweegcoaches geven aan dat zij bijdragen aan bewustzijn over het belang van passend aanbod en het daadwerkelijk creëren van dat aanbod (zie ook figuur 5.1).

Zo zijn er voor verschillende groepen mensen nieuwe beweegvormen ontstaan. Bijvoorbeeld wandelgroepen voor ouderen, elektrische-rolstoelvoetbal voor mensen met een motorische beperking of stoelyoga voor ouderen. Over het succes van stoelyoga zegt een beweegcoach:

'Drie jaar geleden zijn wij bijvoorbeeld gestart op basis van vraag naar nieuwe vormen van bewegen met stoelyoga voor meer kwetsbare thuiswonende mensen. Daar zijn we toen met één groep mee gestart. Maar ook onder de noemer gewoon van ontmoeten. […] En ook nog dat stukje koffie na afloop is daar dus erg belangrijk. Daar zijn we met één groep gestart en zodra die vol was maar er meer vraag was, zijn we met meer groepen gestart, en inmiddels hebben we wekelijks denk ik ongeveer tien groepen aan stoelyoga waarvan dus iets van 180 mensen wekelijks in beweging.'

In sommige gevallen zetten beweegcoaches nieuw aanbod zelf op, waarna andere partijen het overnemen. Beweegcoaches hebben zelf vaak geen tijd om beweegaanbod structureel te onderhouden. Daarom zoeken ze naar vrijwilligers of sportaanbieders bij wie ze hun aanbod structureel kunnen borgen. Zo creëert de beweegcoach blijvend nieuw aanbod, zonder dat die zelf veel tijd kwijt is aan de uitvoering. Daarover zegt een beweegcoach:

'Ik denk nu op zich wel die beweeggroepen, die wandelgroepen. Want het is echt, dan was ik daar in het begin, loop ik mee. Dat zijn op een gegeven moment vrijwilligers gaan doen. Dat hebben we nu uitgebreid naar een andere kern. Ondertussen is die eerste groep, die groeit ook weer steeds verder door. Dus nu willen we in een andere kern die groep ook weer wat meer promoten, dat die ook gaat groeien. Dat zijn mensen die dan gewoon zelfstandig lopen. Dat wordt geborgd door die vrijwilligers.'

Volgens beweegcoaches dragen zij bij aan meer bewustwording bij inwoners en sportaanbieders over sportmogelijkheden voor verschillende groepen mensen. Een beweegcoach geeft een voorbeeld van wat die bewustwording oplevert specifiek voor mensen met een beperking:

'Ik denk dat ons werk ook een toename heeft in de bewustwording, zowel bij verenigingen als gewoon bij de [locatie-]inwoners die een keertje kunnen proef-meedraaien met rolstoelbasketbal. Dat ze denken van: o verrek, gaat dat nou zo? Maar dus ook voor de mensen met een beperking. Dat ze bewust worden van: o er zijn gelukkig nog wel mogelijkheden om in beweging te blijven.'

Nieuwe verbindingen leggen

Daarnaast noemen beweegcoaches ook gelegde verbindingen als opbrengsten. Ze noemen zowel de onderlinge verbinding met collega's als verbinding met andere partijen, zoals zorgorganisaties, verenigingen, scholen en het ruimtelijk en sociaal domein binnen de gemeente. Zowel beweegcoaches al beleidsmedewerkers sport geven de resultaten op dit doel een ruime voldoende (7,7, figuur 5.1).

Volgens veel beweegcoaches komt de samenwerking met de zorg steeds meer van de grond. Bijvoorbeeld binnen de verschillende ketenaanpakken (zoals de GLI of

valpreventie) waar ze aan werken. Wel merken beweegcoaches dat zorg en sport twee verschillende domeinen zijn, die soms ook verschillende 'talen' spreken. Zo zegt een beweegcoach:

> ***'We werken wel veel met senioren samen. Dus met seniorenwelzijn of seniorenlocaties. En daar zien we dus wel dat een stukje zorg en welzijn wat beter aanslaat. Dan heb je het over testjes die je met ze kan doen of dat soort dingen. En ook bij het programma voor lichte obesitas. Ja, dat snijdt toch ook wel heel erg aan de zorgkant. Daar wordt ook een diëtist bij betrokken en dan krijgen ze een voedingsplan. Dus dat snijdt zeker niet alleen bij sport. Maar het is en blijft een lastig domein om er echt actief warm bij te betrekken.'***

Verbindingen zijn dus niet zomaar gelegd, en hoewel de eerste stappen gezet zijn, is er ook nog veel te winnen in het versterken van de samenwerking. Doorverwijzen naar de beweegcoach is voor veel zorgpartijen nog niet vanzelfsprekend.

Toch weten beweegcoaches al wel verbindingen te leggen, door bijvoorbeeld fysiek langs te gaan bij huisartsen of andere zorgaanbieders. Een beweegcoach benoemt dat het belangrijk is voor deze zorgpartijen dat zij zien dat samenwerking met de beweegcoach echt iets oplevert. Als dat lukt, heeft de samenwerking een grote meerwaarde voor de doelgroepen waar zij mee werken. Deze beweegcoach is dan ook trots op de samenwerking die vooral binnen de GLI tot stand is gekomen.

Ook binnen de gemeenten zien beweegcoaches nieuwe verbindingen. Zo noemen ze onder andere dat verschillende beleidsterreinen, zoals het sociaal en fysiek domein van gemeenten, vaker de mogelijkheden van sport en bewegen als middel zien. Over die verbindingen zegt een beweegcoach:

> ***'Ik denk dat door de beweegmakelaars, buurtsportcoaches, hoe je ze ook noemt, dat er veel meer samenwerkingen lokaal gerealiseerd zijn. Dat wij mede hebben geholpen door allerlei partijen aan elkaar te verbinden. En ook dat ze zien wat we voor elkaar kunnen betekenen. En dat we naar elkaar ook doorverwijzen.'***

Mensen gezonder en gelukkiger maken

Alle genoemde doelen en opbrengsten raken uiteindelijk aan een breder hoofddoel: mensen gezonder en gelukkiger maken. Uiteindelijk is dat ook vaak de intrinsieke motivatie van beweegcoaches om hun werk te doen. Zij zien de meeste resultaten van hun werk wanneer ze zien dat ze iemand door sport en bewegen een stukje gelukkiger hebben kunnen maken.

5.2 Opbrengsten meten

In deze paragraaf beschrijven we hoe beweegcoaches hun opbrengsten bijhouden en waarom ze dat doen.

Aanpakken om opbrengsten te meten

Sommige opbrengsten van beweegcoaches zijn goed in cijfers uit te drukken, zoals het aantal sport- en beweegaanbieders met aangepast aanbod of het aantal hulpvragen dat succesvol is opgepakt. Maar er zijn ook veel opbrengsten die minder eenvoudig in cijfers zijn uit te drukken zijn. Zoals persoonlijke succesverhalen van deelnemers, een groter of sterker netwerk van samenwerkende organisaties of een betere verbinding tussen zorg, welzijn, onderwijs en sport.

Beweegcoaches proberen de opbrengsten op verschillende manieren inzichtelijk te maken en bij te houden. Een aantal beweegcoaches registreert hoeveel mensen er naar passend aanbod zijn geholpen. Eén beweegcoach geeft aan daarvoor te werken met een digitale tool, waarin zij invoeren hoeveel mensen ze hebben doorgestuurd. Vervolgens kunnen ze in een dashboard bijhouden of inwoners nog sporten.

Vooral zicht krijgen op structureel 'blijven bewegen' is een uitdaging volgens beweegcoaches. In sommige gevallen bellen ze de inwoners op, bijvoorbeeld na een proefles of een paar weken na een gesprek.

> ***Interviewer: 'Hoe weet je of iemand blijvend aan het bewegen is?'***
>
> ***Beweegcoach: 'Ja, dat is altijd de vraag. Nou ja, vaak bellen we wel na een week of drie van: nou, ben je in ieder geval begonnen? [...] Dus dat is altijd lastig om te weten. Of dat na een jaar nog steeds zo is. We gaan niet na een jaar nog steeds bellen van: o, ben je nog steeds aan het bewegen?'***

Andere beweegcoaches meten vooral het aantal deelnemers van de beweeggroepen of activiteiten die zij organiseren. In sommige gevallen nemen ze daarbij ook enquêtes af onder deelnemers, maar dit is meestal niet structureel. Wel benoemen deze beweegcoaches dat de aantallen bij specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld mensen met een beperking, of kinderen op het speciaal onderwijs, vaak laag zijn ten opzichte van activiteiten bij andere doelgroepen:

> ***'Wij hebben niet die grote aantallen die je kan invoeren van: stel je voor, je zit echt in het onderwijsgedeelte. Ik heb de sportdag voor 3.000 leden gedaan, maar bij ons zit het gewoon in die ene mevrouw aan de sportrolstoel te helpen. [...] En ook fijn dat het gezien wordt, ook bij ons bij de gemeente. Want het kan ook zijn dat je op die cijfers een beetje in een verdomhoekje wordt gedaan. Die kans is er. Dat merk ik ook in de omringende gemeentes. Dat zijn geen grote cijfers, dus dan is het minder belangrijk. Dus het moet ook wel gezien worden door je omgeving.***

Beweegcoaches geven aan dat het aantal deelnemers daarom niet altijd iets zegt over de daadwerkelijke impact van hun werk. Wel maakt dat het soms lastig om de impact duidelijk weer te geven. Eén beweegcoach maakt gebruik van de 'Social handprint', waarbij niet alleen wordt gekeken naar hoeveel mensen bereikt worden,

maar ook specifiek naar de doelgroep. Het bereiken van een kwetsbare doelgroep zorgt voor een hogere impactwaarde.

Andere beweegcoaches maken gebruik van 'storytelling' om meer grip te krijgen op de betekenis van hun werkzaamheden voor inwoners. Zij gaan dan in gesprek met inwoners om die te laten vertellen wat de werkzaamheden van de beweegcoach betekend hebben.

Verantwoording

De meeste beweegcoaches moeten een jaarverslag opstellen waarin ze laten zien wat ze hebben bereikt met hun werkzaamheden. Regelmatig komen hier deelnamecijfers in terug. Bijvoorbeeld het aantal inwoners dat heeft deelgenomen aan activiteiten of evenementen die de beweegcoach heeft geïnitieerd. Ook delen ze hierin de verhalen en ervaringen van inwoners om de opbrengsten inzichtelijk te maken. Daarnaast geven beweegcoaches aan in het jaarverslag te reflecteren op wat er goed ging en wat er beter kan.

Beweegcoaches geven aan dat het meten van opbrengsten moeilijk is, doordat niet altijd duidelijk is welke resultaten gemeenten belangrijk vinden. Ook is er soms verschil tussen de manier waarop beweegcoaches en gemeenten naar opbrengsten kijken. Waar beweegcoaches soms meer waarde hechten aan persoonlijke verhalen, vragen gemeenten meer om meetbare resultaten die meer zeggen over de omvang van de opbrengsten voor de samenleving. Zoals een beweegcoach aangeeft:

> ***'En ik word enthousiast van een leuk verhaal, maar zij worden enthousiast van, denk ik, cijfers. Zij worden denk ik enthousiast van dat iets wetenschappelijk onderbouwd is, samenwerkingen worden ze enthousiast van.'***

Ook de beleidsmedewerkers die we spraken, zien deze afweging terug in het werk van de beweegcoaches. Zo zegt een beleidsmedewerker bijvoorbeeld over de terugkoppeling van resultaten:

> ***'Dus daar sparren we heel erg met elkaar mee, van: hoe kunnen we dat nu veranderen? Hoe kunnen we nu echt ook naar een raad gaan verantwoorden dat we meer geld nodig hebben bijvoorbeeld, of dat we juist willen uitbreiden of dat we, of dat, en we komen ook gewoon in de periode dat bezuinigingen om de hoek staan en dat we echt moeten laten zien dat het waardevol is wat we hebben met onze stichting en dat we echt impact maken.'***

Daaruit blijkt dat ook sommige beleidsmedewerkers bij de gemeente de druk vanuit de gemeenteraad voelen om te verantwoorden waarom de inzet van beweegcoaches nuttig is. Andere beleidsmedewerkers voelen deze druk niet, omdat de wethouder en de raad het belang van sport en bewegen al inzien.

Hoofdstuk 6

Toekomst

We vroegen beweegcoaches naar de kansen en uitdagingen die zij zien voor de ontwikkeling van het profiel beweegcoach richting de toekomst.

6.1 Kansen

Meer aandacht voor preventie

Verschillende beweegcoaches zien dat er door de jaren heen steeds meer aandacht komt voor preventie. Daar liggen kansen voor hen, omdat het een ingang biedt om nieuwe verbindingen aan te gaan en bestaande verbindingen te verstevigen met organisaties uit andere domeinen. Preventie is namelijk niet alleen een sport- en beweegthema, maar ook een thema dat vanuit het zorg- en welzijnsdomein relevant is. Zo zeggen beweegcoaches:

> ***'Ja, ik denk dat de kans voornamelijk heel erg ligt in een stukje domein-overstijgend, dus een stukje zorg erbij betrekken, welzijn. En daar ook echt een gezamenlijk belang in vinden om programma's gezamenlijk op te pakken.'***

> ***'Ik denk dat vooral ook nog wel de verandering erin zit, is eigenlijk dat hele stuk preventiewerk. Dus dat is niet alleen bewegen, maar dat is natuurlijk een breder perspectief om dat ook nog sterker neer te zetten.'***

De kans zit voor deze beweegcoaches dus met name in de positionering van het domein sport en bewegen ten opzichte van deze andere domeinen. De positie van de beweegcoach is geschikt om een meer integrale werkwijze te ontwikkelen en te bevorderen.

Rol ketenaanpakken

Die zien we bijvoorbeeld al terug in de rol van de beweegcoaches in ketenaanpakken, die ook domeinoverstijgend zijn. En hoewel de domeinoverstijgende samenwerking nu soms ook al bestaat en gecreëerd wordt door de beweegcoach, kan deze in de toekomst nog vanzelfsprekender zijn. De inrichting van de ketenaanpakken heeft daarbij geholpen, doordat daarin een duidelijke rol is voor beweegcoaches in relatie tot organisaties uit andere domeinen. Daarover zegt een beweegcoach:

'Het blijft dus lastig om die belangen van iedereen samen te brengen en ik denk dat de ketenaanpak valpreventie nou een heel mooi voorbeeld is van hoe je dus door inrichting eigenlijk vanuit de gemeente of in ieder geval landelijke richtlijnen om die verbinding dus al beter te maken, dat partijen gaan samenwerken. Maar ik denk dat daar wel inderdaad de kans ligt voor een rol van verbinder als beweegcoach. Je hoeft niet altijd de uitvoering te doen, maar in ieder geval partijen inderdaad met elkaar verbinden.'

6.2 Uitdagingen

Beweegcoaches noemen verschillende uitdagingen waar zij in hun werk mee te maken hebben.

Contact zorgpartijen

Volgens verschillende beweegcoaches verloopt het bereiken van potentiële deelnemers via zorgorganisaties soms moeizaam. Zorg- en sportorganisaties spreken volgens hen niet altijd dezelfde taal, waardoor de meerwaarde van de beweegcoach voor zorgpartijen onvoldoende duidelijk is en samenwerking niet altijd van de grond komt.

Contact sportaanbieders

Het blijkt vaak lastig om binnen sportaanbieders een contactpersoon te vinden die zich wil inzetten voor bijvoorbeeld extra aanbod of een betere toegankelijkheid. Tegelijkertijd hebben beweegcoaches begrip voor de uitdagingen binnen sportverenigingen, die zich in de eerste plaats richten op het vullen van (vrijwilligers)functies en het draaiende houden van de organisatie. De afhankelijkheid van personen binnen sportaanbieders wordt als een uitdaging gezien door veel beweegcoaches.

Onzekerheid financiering

Beweegcoaches noemen onzekerheid over financiering als een uitdaging, vooral wanneer zij niet rechtstreeks bij de gemeente in dienst zijn. Jaarlijkse subsidies maken vooruit plannen lastig. Daarnaast hebben gemeenten geen wettelijke taak om een beweegcoach in te zetten, waardoor de financiering afhankelijk is van politieke keuzes en bezuinigingen. Dit kan gevolgen hebben voor samenwerkingen en langetermijndoelen.

Beperkte capaciteit

Ook de beperkte capaciteit wordt als een uitdaging genoemd. Hoewel beweegcoaches positief zijn over het feit dat ze vaker gevonden worden, betekent het ook dat ze nu keuzes moeten maken. Er is niet voldoende capaciteit om alle vragen, van zowel inwoners als bijvoorbeeld de gemeente, op te pakken. Zeker wanneer hulpvragen complexer worden. Zo waarschuwt een beweegcoach ervoor dat beweegcoaches niet zomaar alles aankunnen wat op hun bordje terecht komt:

'Nou, wat ik net al aangaf, ik merk gewoon dat wij steeds vaker genoemd worden. Dus onze vraagstukken worden steeds complexer en groter. En dat is wel echt een dingetje denk ik. Het is super belangrijk. We worden nog meer centraal geplaatst omdat we aan zoveel facetten leefgebieden de box aantikken. Waardoor we ook steeds meer vragen krijgen. We worden steeds belangrijker wat goed is, maar we moeten onszelf ook daarvoor behoeden dat het niet teveel gaat gebeuren.'

De oplossing hiervoor zou volgens deze beweegcoach kunnen liggen in een uitbreiding van de capaciteit

Hoofdstuk 7

Slotbeschouwing

In dit hoofdstuk bespreken we onze bevindingen over de doelen, werkzaamheden, opbrengsten en toekomst van de beweegcoach. We beschouwen op de meerwaarde van de beweegcoaches en andere belangrijke aspecten van hun werk.

7.1 Meerwaarde beweegcoach

Mensen in beweging brengen

Beweegcoaches brengen mensen in beweging die anders niet in beweging zouden komen. De belangrijkste groepen waar zij zich voor inzetten (ouderen, mensen met een beperking en mensen met overgewicht) zijn groepen die ook landelijk achterblijven in beweegdeelname (RIVM, 2025).

Beweegcoaches brengen deze mensen in beweging door ze te begeleiden naar bestaand passend sportaanbod of door nieuw sportaanbod te ontwikkelen. Als ze zelf beweegaanbod organiseren, brengen ze dat vaak op de lange termijn onder bij een andere partij, zoals een sportaanbieder, een vrijwilliger of een welzijns- of zorgorganisatie.

Beweegcoaches werken hierbij voornamelijk vanuit individuele hulpvragen. Vaak worden mensen naar beweegcoaches doorverwezen door andere professionals uit de sport-, welzijns- of zorghoek. Maar soms vinden ze beweegcoaches ook direct via spreekuren of doordat ze promotie zien voor activiteiten van de beweegcoaches.

Domeinoverstijgende aanpakken

Beweegcoaches positioneren zich duidelijk in een domeinoverstijgend netwerk. De mensen waar ze mee werken, zijn vaak gebaat bij een aanpak die breder is dan alleen sporten en bewegen. Daarom werken veel beweegcoaches ook mee aan ketenaanpakken vanuit het GALA.

In deze ketenaanpakken komen partijen uit verschillende domeinen samen om bijvoorbeeld een GLI of valpreventie aan te bieden. De beweegcoach richt zich binnen deze ketenaanpakken vaak op de doorstroom van deelnemers naar passend sport- en beweegaanbod. Zo zijn de ketenaanpakken ook goede vindplekken voor beweegcoaches om hun doelgroep te bereiken.

Meerwaarde lastig te meten

Hoewel de meerwaarde van hun eigen werkzaamheden duidelijk is voor beweegcoaches, geven ze ook aan dat het lastig is om deze echt inzichtelijk te maken voor bijvoorbeeld de gemeenteraad of medewerkers van de gemeente. Cijfers dekken de lading vaak niet, en bij individuele succesverhalen gaat het niet om het totaalbeeld. Verder is het lastig dat hun doelen vaak weinig concreet zijn. Dan is het lastig te bepalen wat je precies moet meten.

In eerder onderzoek besteedden we aandacht aan dit onderwerp. Daarin constateerden we bijvoorbeeld dat er altijd informatie verloren gaat tussen verschillende implementatieniveaus (in dit geval de gemeente en de beweegcoach). En is het lastig dat degene die informatie wil (de gemeente), niet in direct contact staat met degene die informatie kan verschaffen (de inwoner).

Om dit (deels) te ondervangen kun je gebruik maken van andere beschikbare data en van logische als-dan-redeneringen. Zie voor meer hierover het rapport 'Impact Brede Regeling Combinatiefuncties zichtbaar maken' (Van Stam et al., 2025).

7.2 Het profiel beweegcoach

In verschillende eerdere onderzoeken concludeerden we al dat er in de praktijk overlap bestaat tussen de verschillende profielen (o.a. Van Stam & Wessels, 2025; Bronkhorst et al., 2025). Veel beweegcoaches dragen bijvoorbeeld nog de titel buurtsportcoach.

De profielomschrijving van de beweegcoach benadrukt vooral het werken met specifieke groepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname en het verbinden van verschillende specifieke sectoren, met name zorg en sport. De werkzaamheden van de beweegcoaches die wij spraken, sluiten hier grotendeels bij aan.

Opvallend is dat de rol die beweegcoaches vervullen binnen de verschillende ketenaanpakken, niet in de profielomschrijving staat. Deze ketenaanpakken vormen in de praktijk wel een belangrijk onderdeel van de domeinoverstijgende samenwerking en bieden mogelijkheden om mensen die weinig of niet bewegen te bereiken en ondersteunen.

Ten slotte wordt in de profielomschrijving specifiek gesproken over 'bewegen' en niet over 'sport en bewegen'. Ook is de naam van het profiel 'beweegcoach' en niet 'sport- en beweegcoach'. In onze gesprekken kwam dat onderscheid niet zo duidelijk naar voren. Beweegcoaches gebruikten de termen vaak door elkaar.

Wel richten beweegcoaches zich meer op actief bewegen (zoals wandelen) dan bijvoorbeeld de buurtsportcoach (zie ons verdiepende onderzoek naar buurtsportcoaches). Over het algemeen passen beweegcoaches hun werkzaamheden aan naar de behoefte van de doelgroep, of die nu ligt in sporten of bewegen. Het gaat hen vooral om het vinden van passend aanbod.

7.3 De toekomst van de beweegcoach

De beweegcoach is een relevant profiel in het kader van toenemende aandacht voor preventie. Dit bevestigen zowel de beweegcoaches als de beleidsmedewerkers sport die wij spraken. Dit BRC-profiel is het enige met een specifieke focus op bewegen, en minder op sport. Dat maakt beweegcoaches geschikt om verbindingen te maken met andere domeinen (zorg, sociaal domein) die bewegen willen inzetten als middel om hun doelen te bereiken.

Door de rol van beweegcoaches in de verbindingen met de zorg, onder meer via de verschillende ketenaanpakken vanuit het GALA, raakt het sport- en beweegdomein meer verweven met het zorgdomein. Hoewel het GALA in 2026 afloopt, zijn de ketenaanpakken daarna geborgd in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). De rol van beweegcoaches wordt niet specifiek benoemd in dat akkoord, maar we zien geen aanwijzing dat hun rol in de ketenaanpakken zal verdwijnen.

Wel wordt de BRC vanaf 2027 gefinancierd vanuit een andere specifieke uitkering (SPUK). De BRC valt dan niet langer onder de brede SPUK, waarin ook het GALA was opgenomen, maar wordt samengevoegd met de SPUK stimulering sport, gericht op sportaccommodaties. De verbinding tussen de BRC en het zorg- en welzijnsdomein is daarmee niet langer zichtbaar in de financieringsstructuur. Wat dit betekent voor de werkzaamheden van de beweegcoach, is nog niet duidelijk.

Concluderend laat dit onderzoek zien dat de beweegcoach een belangrijke rol heeft bij het bereiken en begeleiden van mensen die achterblijven in sport- en beweegdeelname. Naar verwachting worden de doelgroepen waar zij mee werken de komende jaren alleen maar groter. De kracht van het profiel ligt niet alleen in het vinden van passend aanbod, maar ook in het verbinden van sport met andere domeinen, zoals zorg en welzijn. Tegelijkertijd blijft de meerwaarde van deze werkzaamheden lastig in cijfers te vangen en is de positie van de beweegcoach mede afhankelijk van ontwikkelingen in beleid en financiering.

mulier
instituut

Bronnen

Baggen, W., Van Stam, W., Keijzer, M., Greeven, A., & Gómez Berns, A. (2024). *De buurtsportcoach: profiel van de Brede Regeling Combinatiefuncties*. Mulier Instituut.

Boeije, H. (2012). *Analyseren in kwalitatief onderzoek.* Boom Lemma.

Bronkhorst, P., Smit, D., Van Stam, W., & Gómez Berns, a. (2026). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2025*. Mulier Instituut.

Gómez Berns, A. Bronkhorst, P., Wessels, W., & Van Stam, W. (2025). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2024.* Mulier Instituut.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2026). *Kamerbrief uitkomst verlengen en instellen nieuwe SPUKS.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport., Vereniging Sport en Gemeenten, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, NOC*NSF, & Platform Ondernemende Sportaanbieders (2022). *Hoofdlijnen Sportakkoord II: Sport versterkt.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport., Gemeenten en GGD'en, & Zorgverzekeraars (2023). *GALA: Gezond en Actief Leven Akkoord.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023a). *Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023b). *Bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2026). *Brief VSG financiële middelen SPUK Stimulering sport en Brede Regeling Combinatiefuncties.*

RIVM (2026). *Ketenaanpakken*. Geraadpleegd op 14 oktober 2026

RIVM (2025). *Beweegrichtlijnen*. Geraadpleegd op 14 oktober 2026

Sportindebuurt (z.d.). *Context buurtsportcoach, beweegcoach, combinatiefunctionaris onderwijs.*

Wessels, W., & Van Stam, W. (2025). *Profielen van de BRC.* Mulier Instituut.

Pelle Bronkhorst
p.bronkhorst@mulierinstituut.nl

Denise Smit
d.smit@mulierinstituut.nl

Miriam Ouchou

Mulier Instituut | 2026